

Tietoa kansallisista vähemmistöistä perus- ja esikoulussa.

Jällivaaran kunta on saamen, meänkielen ja suomen kielen hallintoalue.

Lasten ja oppilaiden ei tarvitse osata saamea, meänkieltä tai suomea voidakseen saada vähemmistökielen opetusta esi- tai peruskoulussa.

Jällivaaran kunta suunnittelee esikouluryhmän/-osaston perustamista kaksikielistä esikoulutoimintaa varten näissä kolmessa kielessä Jällivaaran/Malmivaaran taajama-alueella sijaitsevassa esikoulussa lukuvuonna 2020–21.

Kansalliset vähemmistöt

Kansallisten vähemmistökielten eli saamen, suomen, meänkielen, romani chibin ja jiddišin tapauksessa oppilaat ovat oikeutettuja äidinkielenopetukseen, vaikka kieli ei olisikaan oppilaan päivittäisessä arkikäytössä kotona.

Oppilaan ei tarvitse osata kielen perusteita voidakseen saada sen opetusta äidinkielen oppiaineessa. Myöskään sitä ei edellytetä, että opetusta toivovia oppilaita olisi oltava vähintään viisi.

Aikataulutetun koulutoiminnan ulkopuolella tapahtuvaa kansallisen vähemmistökielen äidinkielenopetusta ei ole rajoitettu tiettyyn lukuvuosimäärään. Oppilaalle on tarjottava todelliset mahdollisuudet osallistua opetukseen.

Kielivalinta

Oppilas saa kouluasetuksen (2011:185) 9 luvun ”Grundskolan” (”Peruskoulu”) 5 §:n nojalla tarjottavan kielen sijaan valita jonkin seuraavista kielistä kielivalinnaksi:

1. kieli, jossa oppilaalle tarjotaan äidinkielenopetusta
2. ruotsi tai ruotsi toisena kielenä sillä edellytyksellä, että oppilas saa muutoin opetusta ruotsissa tai ruotsissa toisena kielenä
3. englanti tai
4. viittomakieli.

Päämies ei ole velvollinen järjestämään kielivalintana tarjottavan kielen opetusta, jos kielen valitsevia oppilaita on alle viisi. Tämä ei kuitenkaan koske kansallisia vähemmistökieliä.

Etäopetus

Kansallisten vähemmistökielten opetus voidaan järjestää etäopetuksena, jossa on läsnä etäopetukseen osallistuvaa oppilasta tukeva ohjaaja.

Useamman kielen opetus

Oppilas voi saada äidinkielenopetusta vain yhdessä kielessä. Tämä ei kuitenkaan koske romani chibiä. Romanioppilas voi saada äidinkielenopetusta kahdessa kielessä.

Ruotsalainen viittomakieli äidinkielenä

Ruotsalaista viittomakieltä voi opiskella äidinkielenä. Hakemus tehdään samalla tavalla kuin kaikkien muidenkin äidinkielten kohdalla.

Opetus ja arvosanat

Oppilas opiskelee äidinkielen oppiainetta tavallisen opetusajan ulkopuolella. Oppilas saa äidinkielestään arvosanoja 6. vuosikurssilta alkaen.

Hakemukset tehdään sähköisen palvelun kautta.

Vad säger förskolans och grundskolans styrdokument?

Skollagen 8 kap.

10 § Förskolan ska medverka till att barn med annat modersmål än svenska får möjlighet att utveckla både det svenska språket och sitt modersmål.

12 a § En hemkommun som ingår i ett förvaltningsområde enligt lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk ska erbjuda barn, vars vårdnadshavare begär det, plats i förskola där hela eller en väsentlig del av utbildningen bedrivs på finska, meänkieli respektive samiska.

Vårdnadshavare som ansöker om förskoleplats för sitt barn ska tillfrågas om de önskar plats i sådan förskola som avses i första stycket. Lag (2018:1368).

Läroplanen för förskolan, "Lpfö18":

Barn som tillhör de nationella minoriteterna, där urfolket samer ingår, ska även stödjas i sin språkutveckling i sitt nationella minoritetsspråk och främjas i sin utveckling av en kulturell identitet. Förskolan ska därigenom bidra till att skydda och främja de nationella minoriteternas språk och kulturer.

Skollagen 10 kap.

7 § En elev som tillhör någon av de nationella minoriteterna ska erbjudas och skolan ska anordna modersmålsundervisning i elevens nationella minoritetsspråk.

Läroplanen för grundskolan "Lgr11, reviderad 2019":

Elever och vårdnadshavare ska informeras och elever ska erbjudas det nationella minoritetsspråket vilken eleven tillhör på ett sådant sätt att eleven har reella möjligheter att delta i undervisningen.

Barnkonventionen, artikel 30:

Barnet, som tillhör minoritetsgrupper eller ursprungsbefolkningar, har rätt till sitt språk, sin kultur och religion. **Barnkonventionen blir Lag from 1/1 -20.**

Språklagen (2009:600):

1 4 § anges att det allmänna har ett särskilt ansvar för att skydda och främja de nationella minoritetsspråken. Det allmänna ska även i övrigt främja de nationella minoriteternas möjlighet att behålla och utveckla sin kultur i Sverige. Barns utveckling av en kulturell identitet och användning av det egna minoritetsspråket ska främjas särskilt.

Minoritetsspråklagen:

§ 3 (Nytt from 1/1-19) Kommuner och landsting ska informera de nationella minoriteterna om deras rättigheter och det allmännas ansvar enligt denna lag och de föreskrifter som denna lag hänvisar till. Detsamma gäller statliga förvaltningsmyndigheter vars verksamhet är av betydelse för de nationella minoriteterna eller minoritetsspråken. Lag (2018:1367).

Skolförordning (2011:185)

9 kap. Grundskolan

Språkval

5 § Enligt 10 kap. 4 § skollagen (2010:800) ska det finnas språkval.

Huvudmannen ska som språkval erbjuda minst två av språken franska, spanska och tyska.

Huvudmannen ska sträva efter att därutöver erbjuda andra språk som språkval.

6 § En elev får i stället för ett språk som erbjudits enligt 5 § välja något av följande språk som språkval:

1. det språk som eleven ska erbjudas modersmålsundervisning i,
2. svenska eller svenska som andraspråk under förutsättning att eleven i övrigt får undervisning i svenska eller svenska som andraspråk,
3. engelska, eller
4. teckenspråk.

7 § Huvudmannen är inte skyldig att anordna undervisning i ett språk som erbjudits som språkval enligt 5 § andra stycket eller 6 § om färre än fem elever väljer språket. Detta gäller dock inte om det språk som avses i 6 § 1 är ett nationellt minoritetsspråk.

Skolförordning (2011:185)**9 kap. Grundskolan****Elevens val**

8 § I 10 kap. 4 § skollagen (2010:800) finns bestämmelser om elevens val.

Huvudmannen ska erbjuda eleverna ett allsidigt urval av ämnen som elevens val. Som elevens val får ett språk som eleven inte tidigare har fått undervisning i (nybörjarspråk) erbjudas.

Huvudmannen är inte skyldig att anordna undervisning i ett nybörjarspråk som erbjudits som elevens val om färre än fem elever väljer språket.